

uppdaterad 4.8.2020

Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendation till anordnare av utbildning och småbarnspedagogik under coronavirusepidemin

Uppdatering 10.9.2020

- Det avsnitt som hänför sig till testning av coronavirussymptom har strukits ur kapitel 1 och aktuell information har länkats till [Institutet för hälsa och välfärds webbplats Barn och coronaviruset](#).
- Det avsnitt i kapitel 6 som gäller konstaterande av coronavirussmitta har preciserats: frånvarotiden bestäms enligt anvisningar av smittskyddsläkaren

Uppdatering 20.10.2020:

- Preciseringar har gjorts i det avsnitt som gäller handhygien i kapitel 4 och i det avsnitt som gäller karantän i kapitel 6.

Uppdatering 26.4.2021:

- De ändringar som den temporära 58 c § (147/2021) i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) förutsätter har tillagts.
- Webbplatsen med separata anvisningar för ventilation har lagts till i kapitel 5.

Lagliga grunder och befogenheter

I enlighet med 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ska regionförvaltningsverket samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska styra och stödja bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården, utveckla diagnostiseringen och behandlingen av smittsamma sjukdomar på regional nivå samt utreda epidemier i samarbete med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten i dess område ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar de administrativa besluten enligt lagen om smittsamma sjukdomar med hjälp av den expertis som finns i samkommunen, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och lagen om smittsamma sjukdomar. Att bekämpa smittsamma sjukdomar omfattar enligt lagen förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Skyldigheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att förhindra spridning av coronavirusepidemin

En temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021) trädde i kraft den 22 februari 2021. Till lagen fogades paragrafer som gäller nya åtgärder för att förhindra spridning av coronavirusepidemin (58 c–58 h §) samt myndigheternas ansvar för genomförandet och övervakningen av åtgärderna (59 a–59 e §). Ändringarna gäller till och med den 30 juni 2021.

58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar förpliktar också utbildningsanordnare och anordnare av småbarnspedagogik. I 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det om skyldigheter som ska iakttas i verksamheten i syfte att förhindra spridning av coronaviruset i fråga om de aktörer som anges i lagen. Skyldigheterna gäller direkt med stöd av lagen och förutsätter inget separat myndighetsbeslut.

Skyldigheterna enligt paragrafen är att

- de som är verksamma i daghem och skolor har möjlighet att rengöra händerna,
- de som är verksamma i daghem och skolor ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta,
- rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga samt
- vistelsen i fråga om de som är verksamma i daghem och skolor ska ordnas så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och eventuella kundplatser placeras tillräckligt långt från varandra.

Instruktioner till dem som är verksamma i daghem och skolor kan ges på det sätt som bäst lämpar sig för verksamheten, till exempel genom utrop, skriftliga anvisningar, tavlor, markeringar som styr beteendet i utrymmena eller andra motsvarande effektiva metoder.

Enligt lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden att de i 58 c § avsedda skyldigheterna och be-

gränsningarna samt besluten om dem iakttas. Regionförvaltningsverket och kommunen får inspektera aktörens verksamhet och de utrymmen som används i verksamheten och meddela förelägganden om avhjälpan av brister och missförhållanden.

Därtill ska den aktör som ansvarar för administreringen av lokalerna ordna deltagarnas vistelse så glest som möjligt med beaktande av särdragen i verksamheten i fråga.

Syftet med rekommendationen

Syftet med denna rekommendation är att stöda skolor och verksamhetsenheter inom småbarnspedagogiken att ordna skolgången eller småbarnspedagogiken under coronavirusepidemin så att den är trygg för barnen och personalen. Genom att följa rekommendationen kan man hantera smittorisken, dvs. minska smittan och begränsa antalet personer som exponerats i eventuella exponeringssituationer så att det är så litet som möjligt. När verksamheten planeras är det viktigt att sammanjämka barnets bästa och rättigheter med principerna för bekämpning av smittsamma sjukdomar.

Rekommendationer för trygg skolgång och småbarnspedagogik

1. Det rekommenderas att den som har symtom inte kommer till skolan eller småbarnspedagogiken

Coronaviruset orsakar en luftvägsinfektion med symtom såsom hosta, halsont, feber, andnöd, muskelsmärta, magsymtom och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/symtom-och-behandling-coronaviruset>). Det rekommenderas att man inte kommer till skolan eller småbarnspedagogiken om man har symtom som tyder på smitta.

Om barnet insjuknar under dagen, flyttas barnet omedelbart till ett separat rum för att vänta på en vårdnadshavare under tillsyn av en vuxen. Vuxna undviker närkontakt med den insjuknade genom att hålla ett tillräckligt avstånd.

Om vårdnadshavaren konstaterar att barnet har symtom på infektion, rekommenderas det att barnet inte går till skolan eller deltar i småbarnspedagogiken. I sådana situationer handlar man enligt Institutet för hälsa och välfärds anvisningar; uppdaterade anvisningar finns på [Institutet för hälsa och välfärds webbplats Barn och coronaviruset](#).

2. Personer i riskgrupper

Det är sällsynt att barn drabbas av svår coronavirussjukdom och risken för en sådan är inte större hos personer som är friska och inte heller hos majoriteten av de barn och unga som har en långvarig sjukdom. Till riskgruppen för svår

coronavirussjukdom hör barn vars underliggande sjukdom även i övrigt medför en ökad risk för allvarliga infektioner. Den behandlande läkaren bedömer om ett barn med en svår underliggande sjukdom eller som behöver regelbunden medicinerings som sänker motståndsförmågan, eller ett barn med en familjemedlem i denna situation, kan återvända till skolan eller småbarnspedagogiken. Vid beslut om enskilda arrangemang inom småbarnspedagogiken och skolan kan man utnyttja en läkares bedömning.

I fråga om anställda vid skolor eller inom småbarnspedagogiken grundar sig åtgärderna på arbetsgivarens riskbedömning. Företagshälsovården stöder arbetsgivaren vid riskbedömningen.

Institutet för hälsa och välfärd: [Riskgrupper för allvarlig coronavirussjukdom](#)

3. Det rekommenderas att onödig fysisk kontakt undviks

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset>). I skolan undviker man om möjligt och med beaktande av barnets ålder och utvecklingsnivå situationer där man är i direkt beröring med andra. Kommunens bildningsväsende och enheten med ansvaret för smittsamma sjukdomar i kommunen ger vid behov närmare anvisningar om praktiska åtgärder. Kommunen fastställer förfaranden som lämpar sig för den egna situationen och ger familjerna anvisningar om hur de ska agera i enlighet med dem.

- Trots att hygien effektiviseras och fysiska kontakter undviks är det viktigt att se till att barnet får den närhet, trygghet och växelverkan som det behöver.
- Bestämmelserna om gruppstorlekar och personaldimensionering gäller i enlighet med lagstiftningen om småbarnspedagogik och grundläggande utbildning.
- Småbarnspedagogiken ordnas i mån av möjlighet så att grupperna inte blandas ihop eller sammanslås. Det rekommenderas att också personalen inom småbarnspedagogiken arbetar med samma barngrupp.
- Det rekommenderas att undervisningsgrupperna i lågstadierna hålls åtskilda under hela skoldagen. I de valfria ämnena kan undervisningsgruppen bytas om undervisningen inte kan ordnas på annat sätt. Om det exempelvis i högstadiet är omöjligt att hålla isär undervisningsgrupperna, satsar man på att hålla avstånd och på hygien samt strävar efter att sköta undervisningen i skift i mån av möjlighet.
- Genom att ordna verksamheten i skift och genom att utnyttja utrymmen utomhus strävar man efter att så få personer som möjligt ska vistas i samma utrymme.

- Tomma lokaler som lämpar sig för undervisning kan vid behov tas i undervisningsbruk.
- Måltiderna ordnas i mån av möjlighet med den egna klassen eller gruppen, inte som gemensamma måltider i matsalen. Matsalen kan dock användas i skift. När maten tillreds och serveras samt under måltider ska hygien skötas på det sätt som 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar förutsätter.
- Stora gemensamma tillställningar rekommenderas inte om inte tillräckliga avstånd och god hygien kan iakttas.
- Det rekommenderas att andra personer än barn och skolans och småbarnspedagogikens personal undviker att vistas på skolans eller den småbarnspedagogiska verksamhetens område. Barns och familjers möjlighet att bekanta sig med skolans eller småbarnspedagogikens verksamhet ordnas med beaktande av avstånd och hygien.
- Det rekommenderas att man undviker att personalen samlas och att exempelvis lärarmöten i första hand ordnas med distansförbindelser.
- För att förhindra spridning av smitta rekommenderas att personalen i regel inte flyttar från en enhet till en annan.

[Arbetshälsoinstitutets anvisning till arbetstagaren](#)

4. God hand- och hosthygien minskar smittorisen

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Korrekt handhygien och hosthygien minskar smittspridningen.

- Både barn och vuxna tvättar sina händer alltid när de kommer till skolan eller småbarnspedagogiken samt innan de går hem. Därtill tvättas händerna alltid med tvål och vatten före måltider, alltid när man kommer in utifrån samt efter att man har nyst eller hostat och när händerna är synligt smutsiga. Händerna torkas omsorgsfullt på en torr och ren handduk. Det kan vara en engångsservett i papper eller en handduksrulle där den användas och den rena delen inte vidrör varandra.
- Om det inte är möjligt att tvätta händerna ska man använda handsköljmedel. Handsköljmedel ska finnas till hands. Barn använder handsköljmedel under tillsyn av en vuxen.
- När man nyser eller hostar ska man ha en näsduk för engångsbruk för munnen och kasta bort näsduken genast efter användningen. Om man inte har en näsduk ska man täcka munnen med armvecklet. Efter det ska man tvätta sina händer.

Institutet för hälsa och välfärd: [Allmänna hygienregler](#)

5. Städning och egna saker

Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta, dvs. när en smittad person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar via beröring. Coronavirus överlever inte längre tider i luften eller på ytor när temperaturen varierar. Smittspridning via föremål har inte kunnat fastställas. Vid städningen ska man använda ett svagt basiskt universalrengöringsmedel. Enligt 58 § c i lagen om smittsamma sjukdomar effektiviseras rengöringen av utrymmen och ytor utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga. I sanitetsutrymmen kan städningen intensifieras genom att använda desinfektionsmedel. Man kan följa Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

- Kontaktytor såsom dörrhandtag, armstöd, pulpeter, bord, lampknappar och kranar torkas av minst en gång om dagen, gärna två gånger dagligen.
- Användning av gemensamma arbetsredskap, såsom tangentbord, pekplattor eller pysselmateriel (saxar osv.), undviks eller så rengörs dessa regelbundet, helst alltid efter att de använts. Även leksaker ska rengöras regelbundet.
- Barnet får ta med en viktig leksak till småbarnspedagogiken och föra hem den när dagen är slut.
- Separata anvisningar om ventilationen har utfärdats:
<https://thl.fi/sv/web/miljohalsa/inomhusluft/coronavirus-och-inomhusluftens-sakerhet/anvisningar-om-ventilation-for-dem-som-ansvarar-for-anvandningen-av-utrymmen-for-smabarnspedagogik-undervisning-och-utbildning>

Arbetshälsoinstitutet: [Städanvisningar](#)

6. Om coronavirussmitta konstateras i skolan eller inom småbarnspedagogiken

För utredningen av smittkedjor svarar enligt lagen om smittsamma sjukdomar den läkare som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittskyddet. Om coronavirussmitta konstateras hos någon i skolan eller småbarnspedagogiken ska det utredas om det har förekommit exponering och de exponerade ska spåras och med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar sättas i karantän.

Den som har blivit smittad med coronaviruset ska således vara borta från skolan eller småbarnspedagogiken i enlighet med smittskyddsläkarens anvisningar.